

Toimenpideohjelma saamen kielen elvyttämiseksi dl 31.8.2012

1. Lausunnonantajan tiedot

Vastaajien määrä: 1

Organisaatio

- Suomen Kuntaliitto

Yhteyshenkilö

- Kurt Torsell

Sähköpostiosoite

- kurt.torsell@kuntaliitto.fi

2. Pidätekö ehdotettuja tavoitteita riittävinä ja tarkoituksenmukaisina saamen kielen elvyttämisen kannalta? (max. 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Kuntaliitto näkemyksen mukaan toimenpideohjelmassa on esitetty monta hyvää ja oikeansuuntaista ehdotusta saamenkielen elvyttämisen kannalta.

Kuntaliitto toteaa että mikäli selvitetään mahdollisuutta säätää kunnille velvollisuus järjestää perusopetuksessa saamen kielen opetusta saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella, täytyy selvittää kunnille ja opetuksenjärjestäjille aiheutuvat kustannukset, muut vaikutukset sekä rahoitusmalli.

Käytännössä saamenkielenopetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäminen monissa kunnissa on lähes mahdotonta kelpoisten opettajien, lastentarhanopettajien ja muun henkilöstön puutteen takia. Oppilasmäärien vähäisyyden takia oppilaskohtaiset kustannukset kunnille olisivat monissa tapauksissa kohtuuttomia. Kuntaliitto pitää kuitenkin tärkeänä että valtio korvaa täysimääräisesti kustannukset jos joku opetuksenjärjestäjä omalla päätöksellään järjestää saamenkielen opetusta saamenkielenkotiseutualueen ulkopuolella.

Kuntaliitto toteaa lisäksi että hallitus on aiemmin linjannut rajoittavansa uusien velvoitteiden lisäämistä ja nykyisten tehtävien laajentamista kunnille. Jos tehtäviä lisätään tai laajennetaan, on valtio luvannut osoittaa rahoitusosuutena yli puolet todellisista kustannuksista. Tässä kuntien taloustilanteessa valtion tulisi maksaa mahdollisesti aiheutuvat lisäkustannukset täysimääräisesti kunnille.

Ehdotukset sähköisten oppimis- ja informaatioaineistojen kehittämisestä ja laa-jemmasta käyttöönottamisesta on mielestämme tärkeää.

3. Näkemyksenne varhaiskasvatusta ja kielipesätoimintaa koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 1-2) (max. 3 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotus lisätä valtion talousarviossa määrärahaa kielipesätoiminnan kehittämiseksi on kannatettava. Ongelmaksi kuitenkin muodostuu se, että saamen kieltä osaavaa henkilöstöä kielipesiin on vaikea saada. Samoin saamen kieltä osaavaa ja varhaiskasvatuksen kelpoisuusvaatimukset täyttävää kasvatus- ja hoitohenkilöstöä päivähoitoon on vähän, joten saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella matkat kielipesiin ja/tai saamenkieliseen päivähoitoon muodostuvat usein hyvin pitkiksi, joten tästä syystä vanhemmat valitsevat suomen/ruotsinkielisen päivähoidon.

Kuntaliitto katsoo, että varhaiskasvatuspalvelujen merkitys lapsen oman äidinkielen ja kulttuurin tukemisessa on keskeinen, siksi ehdotus, että varhaiskasvatuslain valmistelussa otetaan huomioon saamenkielisen varhaiskasvatuksen kehittä-mistarpeet, on kannatettava. Samalla tulee kuitenkin muistaa, että keskeisin rooli lapsen oman äidinkielen ja kulttuurin tukemisessa on lapsen vanhemmilla, joten varhaiskasvatuksen yhteistyö lapsen vanhempien kanssa on ensiarvoisen tärkeää.

4. Näkemyksenne saamen kielen opetusta koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 3-11) (max. 8 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Kuntaliitto toteaa että mikäli selvitetään mahdollisuutta säätää kunnille velvollisuus järjestää perusopetuksessa saamen kielen opetusta saamelaiden kotiseutualueen ulkopuolella, täytyy myös selvittää kunnille ja opetuksenjärjestäjille aiheutuvat kustannukset sekä rahoitusmalli. Käytännössä saamekielenopetuksen järjestäminen monissa kunnissa on lähes mahdotonta kelpoisten opettajien puutteen takia. Oppilasmäärien vähäisyyden takia oppilaskohtaiset kustannukset kunnille olisivat monissa tapauksissa kohtuuttomia. Kuntaliitto pitää kuitenkin tärkeänä että valtio korvaa täysimääräisesti kustannukset jos joku opetuksenjärjestäjä omalla päätöksellään järjestää saamenkielen opetusta saamekielenkotiseutualueen ulkopuolella. Kuntaliitto pitää hyvänä että valtio eri tavoin tukee ja mahdollistaa kuntien ja opetuksenjärjestäjien mahdollisuudet tukea ja kehittää saamenkielen opiskelua. Koskien ehdotusta luoda saame toisena kielenä Kuntaliitto pitää perusehtona että päätös järjestämisestä olisi opetuksenjärjestäjän ja valtio korvaisi mahdolliset opetuksen järjestämisen kustannukset kokonaan.

Seurannasta ja arvioinnista Kuntaliitto toteaa että kunnilla on nykyisinkin lakisääteinen velvollisuus itsearviointiin ja velvollisuus osallistua ulkopuoliseen arviointiin. Seuranta ja arviointi tulisi tulevaisuudessakin tapahtua olemassa olevien normien ja säädösten perusteella.

Sähköisten oppi- ja informaatioaineistojen kehittäminen ja käytönottamisen tukeminen on kannatettavaa. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttaminen siten että koulutuksenjärjestäjillä olisi taloudelliset mahdollisuudet järjestää saamenkielenopetusta pidämme myös oikeasuuntaisena kehityksenä.

5. Näkemyksenne saamen kieltä osaavan pätevän varhaiskasvatus- ja opetushenkilöstön määrän lisäämistä koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 12-14) (max. 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Koulutuksenjärjestäjillä ja kunnilla on nykyisten virkaehtosopimusten ja osaamisen kehittämistä koskevan suosituksen puitteissa mahdollisuus erilaisiin kannustinjärjestelmiin. Nämä järjestelmät on rakennettu työnantajien ja henkilöstöä edustavien ammattijärjestöjen yhteistyön pohjalta. Kuntaliitto painottaa, ettei selvitystyöllä luotaisi uusia ja erillisiä kannustinjärjestelmiä.

6. Näkemyksenne koltansaamen kieltä ja -kulttuuria elvyttäviä erityistoimenpiteitä koskevista ehdotuksista (ehdotukset 15-17) (max. 4 000 merkkiä)

Ei vastauksia.

7. Näkemyksenne viranomaisten ja julkisyhteisöjen saamen kielen käytön lisäämistä koskevasta toimenpide-ehdotuksesta (ehdotus 18) (max. 3 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- KUNTALIITTO:

Kuntaliiton näkemyksen mukaan jokainen kunta tekee strategiansa ja toiminta- ja muut suunnitelmansa omien kuntalaistensa tarpeiden mukaisesti, lakia ja muita säädöksiä ja normeja noudattaen.

Yhdenvertaisuussuunnitelmasta on tällä hetkellä lailla säädetty ja sen mukaan kunnat laativat ne.

Rekrytointiprosessit ja henki-löstöasiat ovat myös jokaisen kunnan päätettävissä oleva asia. Kuntaliitto ei pidä tarpeellisenä lisätä eri toimintaohjelmien ja suunnitelmien määrää eikä niiden kautta tule luoda uusia velvoitteita kunnille. Kunnat huomioivat nämä asiat tarpeita vastaavasti.

8. Näkemyksenne saamenkielisiä radio-, tv- ja internet-sisältöjen lisäämistä koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 19-20) (max. 4 000 merkkiä)

Ei vastauksia.

9. Näkemyksenne saamen kielen huoltoa, tallentamista ja tutkimusta koskevasta toimenpide-ehdotuksesta (ehdotus 21) (max. 3 000 merkkiä)

Ei vastauksia.

10. Näkemyksenne saamelaisasteen ja -kulttuurin tuen sekä järjestöjen kielityön vahvistamista koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 22-23) (max. 4 000 merkkiä)

Ei vastauksia.

11. Näkemyksenne työryhmän esittämistä muista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 24-30) (max. 8 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Kuntaliitto pitää hyvänä että aineistoa ja informaatiota koskien lapsen kaksi- ja monikielisyyttä sekä saamen kielen ja saamenkielistä opetusta tuetaan ja levi-tetään.

Ehdotukset jotka koskevat vapaata sivistystyötä ovat sinänsä kannatettavia mutta kuitenkin huomioiden että vapaan sivistystyönoppilaitokset itse päättävät mitä kursseja järjestävät. Koska ryhmät todennäköisesti olisivat pieniä niin erilaiset tukirahoitustavat olisivat paikallaan. Sekä opintosetelit, hankeavustukset tai muita valtion rahoitustukitoimia olisi keinoja jolla voisi toteuttaa ehdotettuja kursseja.

Kuntaliitto toteaa että saamenkielinen nuorisokulttuuri, mukaan lukien nuorten liikuntakulttuurin, tukeminen voidaan ottaa yhdeksi painopisteeksi myönnettäessä valtionavustuksia taiteen, kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön alueilla. Tämä edellyttää kuitenkin sen, että sekä toiminnan laatu että laajuus tulee myös ottaa huomioon avustuspäätöksiä tehtäessä.

12. Muuta lausuttavaa työryhmän ehdotuksesta (max 4 000 merkkiä)

Ei vastauksia.